

II. El Ple

Resum de les sessions plenàries

Durant el curs 2017-2018, el Ple es reuní vuit vegades. A continuació presentem un breu resum de cada sessió.

Ple del dia 21 de setembre de 2017 (ordinari)

- Presentació de candidats a membres numeraris
- Aprovació, si escau, del *Manifest en defensa de les institucions catalanes, dels càrrecs públics i dels ciutadans*

Hi assisteixen cinquanta-sis membres numeraris i emèrits i set presidents de les societats filials. El president, Joandomènec Ros, presideix la sessió acompanyat del nou Equip de Govern: Jaume de Puig i Oliver i Mariàngela Vilallonga Vives, vicepresidents, i Josep Enric Llebot Rabagliati, secretari general.

El president de l'IEC dirigeix una salutació especial als membres corresponents que, en aplicació del punt 3 de l'article 25 del Reglament de règim interior de l'IEC, han estat convocats per primera vegada a la sessió plenària de l'IEC (els quals poden assistir a la sessió amb veu però sense vot). Hi assisteix el membre corresponent Jordi Mir i Parache.

El president presenta l'informe per escrit de les activitats dutes a terme entre el 8 de juny i el 21 de setembre de 2017, i en destaca el viatge a Lisboa amb motiu de la jornada *Homenatge a Catalunya i a Ramon Llull*, organitzada per l'Acadèmia das Cièncias de Lisboa, que tingué lloc a la seu de l'Acadèmia el mes de juny, i l'entrevista amb Pepe Serra, director del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), per veure si el Museu pot cedir alguna obra d'art per lluir en l'espai que fins ara ocupaven els tapissos en les parets de la Sala Prat de la Riba. Posa en relleu els primers contactes entre la Secció Filològica i l'Acadèmia Valenciana de la Llengua per establir relacions tècniques i dur a terme treballs conjunts.

Xavier Bellés presenta la candidatura de Jordi Camí Morell com a membre numerari adscrit a la Secció de Ciències Biològiques.

Marta Estrada presenta la candidatura de Cèlia Marrasé Peña com a membre numerària adscrita a la Secció de Ciències Biològiques.

David Serrat presenta, en nom de Josep Amat, la candidatura de Jordi Faulí i Oller com a membre numerari adscrit a la Secció de Ciències i Tecnologia.

Pilar González presenta la candidatura de Jordi Llorca Piqué com a membre numerari adscrit a la Secció de Ciències i Tecnologia.

Anna Cabré presenta la candidatura d'Andreu Domingo i Valls com a membre numerari adscrit a la Secció de Filosofia i Ciències Socials.

Carles-Enric Riba presenta la candidatura de Guillem Feixas i Viaplana com a membre numerari adscrit a la Secció de Filosofia i Ciències Socials.

Jaume Mensa llegeix la presentació de Josep Olesti per a la candidatura de Salvi Turró i Tomàs com a membre numerari adscrit a la Secció de Filosofia i Ciències Socials.

El president demana a la vicepresidenta, Mariàngela Vilallonga, que llegeixi el *Manifest en defensa de les institucions catalanes, dels càrrecs públics i dels ciutadans* (vegeu l'apartat «Declaracions i adhesions institucionals»).

El secretari general demana la ratificació del Ple sobre els acords presos pel Consell Permanent, en la reunió tinguda el dia 29 de juny, pels quals es renovaven els càrrecs següents: Josep M. Casasús i Guri, en substitució de Josep M. Muntaner i Pasqual (†), com a delegat de l'IEC a la Societat Catalana de Comunicació; Josep Massot i Muntaner, en substitució de M. Teresa Ferrer i Mallol (†), com a delegat de l'IEC a la Societat Catalana d'Estudis Hebraics, i Àngel Messeguer i Peypoch, en substitució de Josep Guitart i Duran, com a representant de l'IEC al Consell de les Comunitats Catalanes de l'Exterior. El Ple de l'IEC ratifica la renovació de tots els càrrecs.

El secretari general recorda que, segons el Reglament de règim interior de l'IEC (article 19 i nova disposició transitòria amb la fe d'errates corresponent), en aquest curs 2017-2018, l'edat màxima per a ser elegit membre numerari són 66 anys. Per tant, els membres que es presentin han d'haver nascut posteriorment al 31 d'agost de 1951.

Ple del dia 16 de novembre de 2017 (ordinari)

— Nota necrològica de Gabriel Llopart i Moragues († 5.10.2017), membre corresponent de la SHA, per Francesc Fontbona

— Presentació de dades sobre el context polític

— Resultat de les votacions dels candidats a membres numeraris

— Presentació de quatre candidats a membres numeraris i d'un candidat a membre corresponent, adscrits a la Secció Filològica

Hi assisteixen vuitanta-set membres numeraris i emèrits i deu presidents de les societats filials.

Francesc Fontbona llegeix la nota necrològica de Gabriel Llompart i Moragues, membre corresponent de la Secció Històrico-Arqueològica, que traspassà el dia 5 d'octubre de 2017.

El president presenta per escrit l'informe d'activitats i en destaca les següents: l'entrevista amb Mònica Güell, directora del Centre d'Estudis Catalans de la Universitat de París - La Sorbona; la sessió de recepció del membre numerari de la Secció de Filosofia i Ciències Socials Guillem López Casasnovas; la presentació del llibre publicat per l'IEC *Catalunya i futur*, de diversos membres de l'IEC, que Joan Rigol els encarregà; la sessió en memòria de Jordi Carbonell i de Ballester, membre de la Secció Filològica de l'IEC; la inauguració del congrés *Josep Puig i Cadafalch, arquitecte de Catalunya*, organitzat juntament amb la UB i la Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró; els dos primers actes al voltant del cicle interacadèmic *Els aliments*; la inauguració del cicle de conferències *Microestats europeus: cooperació i diplomàcia*, organitzat per la Delegació de Perpinyà de l'IEC; l'homenatge al poeta mossèn Ramon Muntanyola amb motiu del centenari del seu naixement, i l'acte d'inauguració del curs de l'IEC 2017-2018, un dels darrers que va presidir el conseller Lluís Puig abans de la destitució del Govern.

El president presenta un document elaborat amb l'objectiu que els membres puguin disposar d'una cronologia i d'informació rigorosa sobre els esdeveniments al voltant de l'1 d'octubre de 2017 i les seves conseqüències, que inclou una nota sobre la sortida d'empreses de Catalunya i un dictamen jurídic sobre l'aplicació de l'article 155 de la Constitució espanyola. Els tres documents són confidencials i d'ús exclusiu dels membres.

S'obre un breu debat entre els membres sobre aspectes especialment lligats al dictamen jurídic.

Es reobre una qüestió ja tractada en altres plens sobre la membre de l'IEC que és alhora membre del Tribunal Constitucional. El president proposa no ampliar més aquest tema en la sessió d'avui.

En referència al context polític, el president informa que des de la Presidència de l'IEC han pensat d'enviar cartes als consellers empresonats, als consellers que són a Brussel·les i al president Carles Puigdemont, per transmetre'ls l'escalf de l'IEC i l'esperança que aquesta situació injusta acabi aviat. Si hi estan d'acord els membres del Ple, s'hi posarà que es fa en nom del Ple de l'IEC. (A Brussel·les hi ha el president de la Generalitat, Carles Puigdemont; les conselleres Meritxell Serret i Clara Ponsatí i els consellers Antoni Comín i Lluís Puig; a la presó, el vicepresident Oriol Junqueras, les conselleres Meritxell

Borràs i Dolors Bassa, i els consellers Carles Mundó, Josep Rull, Raül Romeva, Joaquim Forn i Jordi Turull.)

El Ple de l'IEC accepta d'incloure el seu suport en les cartes que la Presidència enviarà als membres del Govern legítim de Catalunya, cessats el dia 27 d'octubre arran de l'aplicació de l'article 155 de la Constitució per part del Govern espanyol, tant als que han estat empresonats com als que estan asilats a Brussel·les.

El secretari general informa dels resultats de les votacions de candidats a membres numeraris presentats en el Ple del dia 21 de setembre de 2017, que han estat escrutats per l'equip format pel president de l'IEC, el secretari general de l'IEC i Manuel Castellet, membre de la SECCT. Recorda que les set votacions requereixen un quòrum de participació del 60 % i majoria absoluta perquè se'n pugui legitimar el resultat. En totes les votacions, el quòrum ha estat del 73,17 % i la majoria absoluta s'estableix a 83 vots.

El Ple de l'IEC elegeix com a nous membres de l'IEC Jordi Camí Morell i Cèlia Marrasé Peña, adscrits a la Secció de Ciències Biològiques; Jordi Faulí i Oller i Jordi Llorca Piqué, adscrits a la Secció de Ciències i Tecnologia, i Andreu Domingo i Valls, Guillem Feixas i Viaplana i Salvi Turró i Tomàs, adscrits a la Secció de Filosofia i Ciències Socials.

Atès que a dos quarts de vuit del vespre s'ha convocat una concentració davant els ajuntaments i la Generalitat, a un mes dels empresonaments dels líders de l'ANC i d'Òmnium, Jordi Sànchez i Jordi Cuixart, el Ple de l'IEC s'atura i fa un minut de silenci en record seu i com a mostra de protesta.

Es presenten quatre candidatures a membres numeraris i una candidatura a membre corresponent, adscrits a la SF: Ramon Sistac presenta Albert Turull i Rubinat; Mila Segarra presenta Vicent Martines Peres; Ramon Sistac llegeix la presentació de Màrius Serra per a la candidatura de Magí Camps Martín; Gemma Rigau presenta Anna Bartra Kaufmann, i Jaume Cabré presenta Ildikó Szijj com a membre corresponent.

El secretari general informa sobre l'elecció de Joan Parellada Sabata com a nou president de la Societat Catalana de Física (10.11.2017) i fa una crònica dels membres i de les vacants i els processos de cobertura de les vacants de les seccions.

Ple del dia 14 de desembre de 2017 (ordinari)

— Resultat de les votacions dels candidats a membres adscrits a la Secció Filològica proposats en el Ple anterior

— Presentació de l'informe d'activitats de la Secció Històrico-Arqueològica (SHA), a càrrec d'Albert Balcells, vicepresident de la SHA

Hi assisteixen setanta-quatre membres numeraris i emèrits i nou presidents de les societats filials.

El president presenta el seu informe per escrit i en destaca les activitats següents: l'entrevista amb l'actual president de la Xarxa Vives d'Universitats, Josep M. Garrell, que és el rector de la Universitat Ramon Llull; amb el vicepresident, Francesc Xavier Grau, i amb el secretari executiu, Ignasi Casadesús, per a tractar de la col·laboració en un volum de la sèrie «Scriptorium», dedicada a la traducció al català de manuals universitaris; la commemoració del Dia de la UNESCO 2017, organitzat per la Xarxa Civil UNESCO a Catalunya; la presentació a l'IEC del llibre *La Societat Catalana d'Estudis Històrics: setanta anys de compromís amb la història (1946-2016)*; la sessió d'obertura de la IV Jornada Mengem Sa: «Dietes o modes?», organitzada per la Institució Catalana d'Estudis Agraris i l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, i la cloenda del curs «Producció de proteïna destinada a alimentació animal a partir de microorganismes», actes del cicle interacadèmic *Els aliments*; l'acte en record de Lluís Casassas i Simó, que fou membre de l'IEC, organitzat per la Societat Catalana de Geografia (IEC); la reunió per a la preparació de l'Any Pompeu Fabra 2018, tinguda al Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, convocada per la directora general de Política Lingüística, i la conferència de premsa a l'IEC per a presentar el llibre *Cartes de guerra i d'exili (1934-1960)*, de Mercè Rodoreda.

El president informa que el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya ha concedit la subvenció per als projectes de publicació de l'*Atlas lingüístic del domini català* i del volum 39 de la revista *Estudis Romànics*. La tercera anualitat que estava pendent d'arribar de la Direcció General de Recerca de la Generalitat, corresponent a un milió tres-cents mil euros que havien estat bloquejats pel Govern espanyol, s'ha desbloquejat. Ha sortit el segon volum de la «Miscel·lània Puig i Cadafalch», amb el qual l'IEC clou l'Any Puig i Cadafalch.

El president anuncia l'acord que prengué el Consell Permanent en referència a la situació de la membre de l'IEC, la senyora Encarna Roca, que és membre del Tribunal Constitucional, pel fet de les decisions que aquest Tribunal pren sobre Catalunya. A partir del debat que la qüestió suscità, diversos membres suggeriren algunes accions respecte a la pertinença a l'IEC de la Sra. Encarna Roca. El Consell Permanent constatà que els Estatuts de l'IEC estableixen que la condició de membre és vitalícia (article 12). A més, l'IEC com a institució cultural i acadèmica no hauria de posar en dubte l'expertesa professional dels seus membres en el seu àmbit d'actuació, i encara menys si la Secció a què pertany la Sra. Encarna Roca no s'hi ha pronunciat. Sense cap més intervenció, el Ple es dona per assabentat de la proposta del Consell Permanent.

El secretari general llegeix els resultats de les votacions de candidats a membres numeraris presentats en el Ple del dia 16 de novembre de 2017. Recorda que les cinc votacions requereixen un quòrum de participació del 60 % i majoria absoluta perquè se'n pugui legitimar el resultat. En totes les votacions, el quòrum ha estat del 64,81 % i la majoria absoluta s'estableix a 82 vots.

El Ple de l'IEC elegeix Anna Bartra Kaufmann, Magí Camps Martín, Vicent Martines Peres i Albert Turull i Rubinat com a membres numeraris adscrits a la Secció Filològica, i Ildikó Szijj, com a membre corresponent adscrita a la mateixa Secció.

Albert Balcells, vicepresident de la Secció Històrico-Arqueològica, presenta l'informe d'activitats que la Secció ha dut a terme durant el període comprès entre el 17 de novembre de 2016 i el 14 de desembre de 2017. Informa que s'ha obert el període electoral per a renovar el Consell de Govern de la SHA. Josep Massot, president de la Secció, ha renunciat al càrrec per malaltia, amb intervenció i una llarga convalescència.

El secretari general presenta la crònica de membres i els processos oberts per a la cobertura de vacants a membre numerari; esmenta els convenis signats i informa sobre els nomenaments següents: Pere Puigdomènech, al *Board* de l'ALLEA, que hi representa l'IEC i l'Acadèmia de Ciències i Arts; la Societat Catalana de Pedagogia, al Consell Escolar de Catalunya, a petició del president de la Societat (l'IEC hi té de representant Joaquim Arnau); la presidenta de la Societat Catalana de Biologia, Montserrat Corominas Guiu; el president de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i la Tècnica, Alfons Zarzoso Orellana, i la renovació de la presidenta de la Societat Catalana de Tecnologia, Núria Salán Ballesteros.

El secretari general comunica que es va tancar la recepció de candidatures per als Premis Sant Jordi de l'IEC 2018, i que en les pròximes setmanes es procedirà a la constitució de les ponències. La presentació de treballs ha augmentat un 10 % en comparació amb l'any passat.

Joaquim Mallafrè comunica que l'IEC té una representació en l'organització d'un cicle de conferències al Centre de Lectura de Reus, amb motiu dels 150 anys del naixement de Fabra i dels 50 anys de la vinguda a Reus de Ramon Aramon i Serra, antic secretari general de l'IEC. Joan Martí i Castell hi intervindrà amb una conferència.

Diversos membres del Ple es mostren sorpresos davant la signatura del conveni entre l'IEC i la Real Academia Española (RAE), tenint en compte que la RAE va arribar a un acord unànim dels seus membres per a emetre un manifest públic de suport a l'aplicació de l'article 155 de la Constitució espanyola («Ante los graves acontecimientos que amenazan la convivencia pacífica en España, la Real Academia Española, institución tricentenaria de nuestra sociedad civil, quiere manifestar públicamente su apoyo a la

Constitución de 1978. En consecuencia, demanda al Gobierno y a los líderes políticos y sociales que defiendan, por cuantos medios legales tengan a su alcance, la democracia y las libertades de los ciudadanos frente al intento secesionista que amenaza la integridad territorial del Estado»).

El president respon que la idea de signar un conveni de col·laboració va sorgir molt abans, a partir de la visita que el seu director, Darío Villanueva, va fer a l'IEC el 24 de maig de 2017. S'acordà d'establir un conveni marc per a afavorir l'intercanvi de publicacions i metodologies de treball entre les dues institucions. Finalment, aquest conveni se signà el dia 3 d'octubre. La RAE va emetre el manifest dos dies més tard (5 d'octubre de 2017).

Francesc Asensi informa que el dia 11 de desembre es va reprendre la ràdio pública valenciana i que s'obre una nova etapa d'utilització exclusiva del català amb especial atenció a la música valenciana i a temes culturals valencians.

El president recorda que fa quatre anys (16 de desembre de 2013), davant del tancament sobtat de les emissores de Ràdio Televisió Valenciana, l'IEC va expressar el rebuig a aquest fet per mitjà d'una nota de suport aprovada pel Ple. Celebra que es comenci a refer la situació.

Ple del dia 18 de gener de 2018 (ordinari)

- Informació sobre la situació econòmica de l'IEC
- «Setanta-cinc anys de la represa de l'Institut d'Estudis Catalans», per Eva Serra, membre de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC
- Presentació i aprovació, si escau, de la proposta de declaració de l'IEC davant la retirada de llibres de text catalans per part del Govern d'Aragó, amb el pretext que manipulen la història per fer servir expressions com *Corona catalanoaragonesa* en comptes de *Corona d'Aragó*
- Informe d'activitats de la Secció de Ciències i Tecnologia, per Joan Antoni Solans, president de la Secció

Hi assisteixen cent sis membres numeraris i emèrits i sis presidents de les societats filials.

El president informa de les recepcions als nous membres, pràctica que s'ha instaurat darrerament. En aquesta recepció, els membres reben del secretari general la benvinguda a l'IEC, explicacions sobre el funcionament i les publicacions cabdals de l'Institut;

el president clou la recepció amb l'atorgament de la insígnia corporativa amb les inicials gravades.

De les activitats que presenta per escrit en el seu informe, el president posa en relleu l'acte de lliurament d'una placa de reconeixement a l'IEC, per la tasca acadèmica i el compromís amb el país, de part de l'associació Sobirania i Justícia; l'entrega dels Premis del Centre Català de la Nutrició de l'IEC (CCNIEC); la inauguració de les Jornades Internacionals sobre el Món Clàssic en Honor de Carles Miralles; la segona sessió del cicle de conferències *Microestats europeus: cooperació i diplomàcia*, i la reunió del Consell Interuniversitari de Catalunya, que fou estranya per l'absència del conseller amb motiu de la situació política.

El gerent de l'IEC, Ramon Corbella, informa que els diners procedents de la subvenció que havien estat retinguts després de la intervenció de la Generalitat per part del Govern espanyol han estat alliberats. Els primers dies de gener se'ls va demanar que justificuessin la subvenció, el dia 8 de gener es va lliurar la documentació i, el dia 10, se'ls va comunicar que s'havia desbloquejat el terç de l'aportació a l'IEC procedent del Departament d'Empresa i Coneixement per al 2017, que afectava un total d'1.320.000 euros.

Atesa la situació, abans de presentar en els propers plens la liquidació final del pressupost del 2017 un cop feta l'auditoria, el gerent presenta les dades provisionals sobre el tancament de l'exercici 2017. Els ingressos sumen un import de 10.269.967,43 euros i les despeses 7.516.588,22 euros, amb un romanent provisional de 2.753.379,21 euros.

Eva Serra, membre de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC, presenta, per encàrrec de l'Equip de Govern de l'IEC, els principals fets ocorreguts en els setanta-cinc anys de la represa de l'IEC. Divideix el període dels 75 anys de la represa en cinc etapes: 1a etapa, 1942-1962: la resistència; 2a etapa, 1962-1978: la recerca de la normalitat; 3a etapa, 1978-1989: l'Institut sota l'autonomia; 4a etapa, 1989-2005: anys de plenitud, i 5a etapa, 2005-2017: presidències de Salvador Giner i Joandomènec Ros.

Antoni Josep Furió, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, explica que el Govern d'Aragó ha retirat un llibre de text català de l'editorial Casals i un de l'editorial Santillana, amb el pretext que manipulen la història per fer servir el terme *Corona catalanoaragonesa* en comptes de *Corona d'Aragó*. La consellera d'Educació, Cultura i Esport del Govern d'Aragó, Mayte Pérez, ha ordenat que es revisin altres obres de l'editorial barcelonina per si contenen més expressions com aquesta, que consideren fruit del nacionalisme català. No és la primera vegada que es dona una situació com aquesta, però sí que és la primera vegada que es retiren els llibres de text. És un cas clar de censura que, si no té una rèplica, consolidarà una endonímia per a la prohibició de determinades expressions que no han estat mai utilitzades com a única alternativa, sinó com a sinònimes per raons

estilístiques o per preferència dels autors. Històricament no hi havia una denominació oficial que recollís la zona, totes les expressions són bones i tenen antecedents històrics d'ús (*Corona d'Aragó*, s. XIV, i *Aragonum et Cataloniae*, s. XII i s. XIII). Per tot això, demana que la declaració que emetrà la SHA sigui assumida per l'IEC a fi de condemnar la censura. La Secció en farà un esborrany i el trametrà a la Presidència perquè el consideri i, si escau, l'aprovi. Per raons d'oportunitat i per avançar-se en el temps ho exposen avui al Ple, perquè hi doni el vistiplau i la seva publicació no s'allargui en el temps.

El president diu que la Presidència donarà suport a la petició i que, com han fet amb tots els manifestos i les declaracions d'aquest tipus (la declaració sobre les obres de Sixena o l'informe sobre la proposta de remodelació de la façana del Liceu), una vegada arribi el text a la Presidència, se'n farà una revisió i s'elevàrà al Ple perquè l'aprovi.

Francesc Fontbona pensa que quan el senyor Furió s'ha referit a qüestions de tempo o oportunitat ha estat precisament perquè la declaració, un cop redactada i revisada per la Presidència, no trigui a fer-se pública si ha de tornar al pròxim ple per a ser aprovada. La idea és que el Ple els en faci confiança i s'aprovi ara per aprofitar la immediatesa i l'actualitat del tema.

El president diu que així es farà i en demana l'aprovació del Ple.

El Ple de l'IEC aprova que la Secció Històrico-Arqueològica redacti una declaració davant la retirada de llibres de text catalans per fer servir el terme *Corona catalanoaragonesa* en comptes de *Corona d'Aragó*, que serà tramesa a la Presidència i s'emetrà en nom de l'Institut d'Estudis Catalans.

El president de la Secció de Ciències i Tecnologia, Joan Antoni Solans, presenta l'informe d'activitats dutes a terme per la Secció durant l'any 2017.

El secretari general presenta la crònica de membres i els processos oberts per a la cobertura de places a membre numerari. Llegeix els nous convenis que s'han signat amb altres institucions i informa sobre els nomenaments. Demana la ratificació de l'acord pres pel Consell Permanent de l'11 de gener de 2018 pel qual s'aprovà la proposta de nomenament d'Andreu Mas-Colell com a nou delegat de la Secció de Filosofia i Ciències Socials a la Societat Catalana d'Economia, en substitució de Jordi Galí i Garreta.

El Ple de l'IEC ratifica l'acord del Consell Permanent per al nomenament d'Andreu Mas-Colell com a nou delegat de la Secció de Filosofia i Ciències Socials a la Societat Catalana d'Economia, en substitució de Jordi Galí i Garreta.

El secretari general informa sobre els últims títols apareguts, que són divuit publicacions i dues col·laboracions de l'Institut.

Ple del dia 15 de febrer de 2018 (ordinari)

- «Cinquanta anys de la fundació de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'Institut d'Estudis Catalans», per Pere Lluís Font i Guillem López Casanovas, membres de la SFCS
- Informe d'activitats de la Secció de Ciències Biològiques, per Pere Puigdomènech, president de la SECCB
- Semblança de l'arqueòleg Pere de Palol (1923-2005), membre de l'IEC (Secció Històrico-Arqueològica) des de 1978 i president de la Secció Històrico-Arqueològica de 1989 a 1995, per Xavier Barral, membre de la SHA
- «El projecte de la Gramàtica Essencial de la Llengua Catalana», per M. Josep Cuenca, membre de la SF i directora del projecte
- Proposta de suport al *Manifest de l'Institut d'Estudis Aranesi davant la sentència del Tribunal Constitucional, del 8 de febrer de 2018, la qual declara constitucionalment nul·la la paraula 'preferent' de la Llei 35/2010, de l'1 d'octubre, de l'occità, aranès a l'Aran*

Hi assisteixen noranta-quatre membres numeraris i emèrits i deu presidents de les societats filials.

El president presenta el seu informe per escrit i en destaca l'entrevista amb Francesc Farré, exdirector de la Residència d'Investigadors del CSIC, el qual li agrai que l'IEC, com altres entitats, donés suport amb una carta a la continuïtat de la Residència davant l'amenaça de la política municipal de tancar-la com en el cas d'altres allotjaments turístics. Anuncia que l'Ajuntament de Barcelona ha rectificat i la Residència continuarà oberta fent la seva funció d'acollir l'activitat investigadora. També posa en relleu la conferència de premsa de presentació de l'Any Pompeu Fabra 2018, organitzada per la Direcció General de Política Lingüística, que va tenir lloc al Palau Marc de Barcelona, i l'entrevista que li va fer Televisió de Badalona per a un cicle que prepara al voltant de l'Any Fabra. Explica que es va presentar a València el llibre *La cort napolitana d'Alfons el Magnànim: el context de 'Curial e Güelfa'*, d'Abel Soler, coeditat amb la Institució Alfons el Magnànim - Centre Valencià d'Estudis i d'Investigació. És el resultat d'una tesi que va aixecar certa polèmica perquè atribueix l'autoria de *Curial i Güelfa*, novel·la fins ara considerada anònima, a Enyego d'Àvalos. Anuncia que l'obra d'Abel Soler també es presentarà a l'IEC pels volts de Sant Jordi. Destaca la presentació a l'IEC del llibre *1939: els núvols confiscats. Relat d'Eduard Fontserè sobre els últims dies del Servei Meteorològic de Catalunya*, de Josep Batlló i Montserrat Busto, a cura de Manuel Castellet. També cita el lliurament del XV Premi Catalunya d'Economia, atorgat per la Societat Catalana d'Economia a José García Montalvo, al Palau Macaya; la presentació de l'Any Montserrat Abelló, a la Biblio-

teca de Catalunya, i la reunió de la Junta de Govern de la Institució de les Lletres Catalanes, que en aquests moments no té directora perquè Laura Borràs, que n'ha estat fins ara, exerceix de parlamentària.

Pere Lluís Font i Guillem López Casanovas, membres de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, presenten les seves aportacions amb motiu dels cinquanta anys de la fundació d'aquesta Secció.

Pere Puigdomènech, president de la Secció de Ciències Biològiques, presenta l'informe d'activitats de la seva Secció dutes a terme entre el febrer de 2017 i el gener de 2018.

Xavier Barral, membre de la Secció Històrico-Arqueològica (SHA), presenta la semblança de Pere de Palol i Salellas (Girona, 1923 - Barcelona, 2005), arqueòleg membre de l'IEC des de 1978 i president de la SHA de 1989 a 1995.

M. Josep Cuenca, membre de la Secció Filològica i directora del projecte Gramàtica Essencial de la Llengua Catalana, fa una presentació de l'estat en què es troba el projecte. (Vegeu-ne una síntesi al capítol VI, «Activitat de recerca».)

El secretari general fa la crònica de membres (125 membres numeraris, 116 membres emèrits i 28 presidents de societats filials). Presenta una sol·licitud de dispensa al Ple de l'IEC, del senyor Lluís Jou i Mirabent, membre de la SFCS, que d'acord amb l'article 20 del Reglament de règim interior i un informe preceptiu de la Secció, ha sol·licitat la dispensa per motius professionals durant l'any 2018, la qual queda aprovada pel Ple de l'IEC.

El Ple de l'IEC ratifica la sol·licitud de dispensa al Ple de Lluís Jou i Mirabent, membre de la SFCS, per a l'any 2018.

El secretari general explica que a partir d'ara els promotors dels convenis tindran un procediment a seguir per a establir-los: emplenaran uns formularis que, supervisats per la Secretaria General, seran portats a la consideració del Consell Permanent. En disposaran les seccions, les societats filials o els ens que els promouen a partir de la setmana vinent. Per tant, els membres de l'IEC, a partir d'ara, disposaran d'una informació completa sobre els convenis, que podran consultar a la Intranet de membres.

El secretari general fa saber que avui, dia 15 de febrer de 2018, s'ha elegit nou Equip de Govern de la Secció Històrico-Arqueològica, que està format per Ramon Pinyol i Torrents com a president, Antoni Riera i Melis com a vicepresident, Antoni Simon i Tarrés com a secretari i Bonaventura Bassegoda i Hugas com a tresorer. També informa sobre la renovació de la Junta Directiva de l'Associació Catalana de Sociologia en l'assemblea del 20 de desembre de 2017, per la qual Marta Soler Gallart és la nova presidenta de la societat filial, en substitució de Fidel Molina Luque.

El secretari general repassa els últims títols apareguts des del darrer Ple, que són tretze publicacions pròpies (dues de l'IEC, nou de societats filials i dues de fundacions) i dues publicacions en col·laboració.

El president presenta la proposta de suport al *Manifest de l'Institut d'Estudis Aranès davant la sentència del Tribunal Constitucional, del 8 de febrer de 2018, la qual declara constitucionalment nul·la la paraula 'preferent' de la Llei 35/2010, de l'1 d'octubre, de l'occità, aranès a l'Aran* (vegeu l'apartat «Declaracions i adhesions institucionals»). El Ple de l'IEC aprova la proposta per consens i s'adhereix al manifest de l'Institut d'Estudis Aranès.

Pilar González es refereix al senyor Carles Viver i Pi Sunyer, membre de l'IEC, davant l'actuació judicial a la qual es troba sotmès. Li vol palesar tot el seu suport i la seva solidaritat en aquests moments injustos que està vivint a causa d'una situació política, provocada per l'Estat espanyol, que no troba explicació en el context d'una democràcia autèntica.

El president se suma a la petició d'agraïment, suport i solidaritat al senyor Carles Viver i Pi Sunyer, i demana que la petició de la senyora Pilar González se la faci seva el Ple, cosa que el Ple de l'IEC accepta.

Dos membres demanen que consti en acta el seu desacord pel fet que una membre de l'IEC formi part del Tribunal Constitucional que ha participat a aprovar la sentència en contra. Josep Amat pensa que no és suficient fer constar en acta el suport del Ple de l'IEC a Carles Viver i Pi Sunyer i que caldria fer un acte acadèmic de reconeixement públic.

El president diu que ho tindran en compte i miraran què s'hi pot fer.

M. Teresa Cabré afegeix a l'informe del president una propera activitat que ha preparat la Presidència de l'IEC amb motiu de l'Any Fabra. Dimarts vinent, dia 20 de febrer, data en què farà exactament 150 anys del naixement de Pompeu Fabra, es farà un acte al pati de l'IEC en record del Mestre en què es vol dipositar una corona de llorer davant el bust de Pompeu Fabra, i Jordi Mir, membre corresponent de la Secció Filològica, farà una glossa sobre Fabra. Tots hi són convidats.

Ple del dia 8 de març de 2018 (ordinari)

— Nota necrològica de Jordi Joaquim Costa i Costa († 22.2.2018), membre corresponent de la Secció Filològica, per Joan Peytaví

- Presentació de les propostes d'adjudicació de premis del LXXXVII Cartell i aprovació, si escau
- Informe de les activitats de la Secció Filològica, per M. Teresa Cabré, presidenta de la Secció Filològica
- Conferència: «Dones científiques, passió i coratge», per Pilar González, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia
- Presentació i aprovació, si escau, de la liquidació del pressupost de 2017

Hi assisteixen vuitanta-dos membres numeraris i emèrits i sis presidents de les societats filials.

Joan Peytaví, membre de la Secció Filològica, llegeix la nota necrològica de Jordi Joaquim Costa i Costa, membre corresponent de la mateixa Secció que traspassà el dia 22 de febrer de 2018.

El president presenta el seu informe per escrit i en destaca les activitats següents: l'entrevista amb Francesc Homs (president), Antoni Mir (secretari) i Isidor Marí, de la Institució Francesc de Borja Moll, i la signatura del conveni de col·laboració entre ambdues institucions; l'entrevista amb Miquel Strubell, president de la Fundació Congrés de Cultura Catalana, per a l'edició del llibre «Un balanç des de l'actualitat», que contindrà les comunicacions que es van presentar en el Simposi d'Història del Congrés de Cultura Catalana (IEC, 29 i 30 de juny de 2017); el lliurament dels premis de l'Olimpíada de Biologia de Catalunya, que serveix per a apropar la biologia als joves; algunes activitats de l'Any Fabra que tingueren lloc a l'IEC, com ara l'acte en record de Pompeu Fabra (que es va celebrar al pati de l'Institut el 20 de febrer, el mateix dia que va néixer fa 150 anys), l'homenatge a Xavier Carbó i Maymí i la presentació del portal Pompeu Fabra, que conté la versió digital de les *Obres completes* de Fabra; el simposi internacional *Josep Palau i Fabre (1917-2008). L'Alquimista*, i recorda que avui mateix s'ha dut a terme a l'IEC la sessió en memòria de Pere Verdaguer i Juanola (1929-2017). Pel que fa a les reunions, informa que es va celebrar la reunió de la Junta de Govern de la Institució de les Lletres Catalanes. També es van reunir la Comissió d'Investigació de l'IEC i la Comissió de Societats Filials. Així mateix, informa que el dia 14 de març es farà a l'IEC la presentació del còmic *Pompeu Fabra. L'aventura de la llengua*.

El secretari general informa sobre diversos assumptes: la crònica de membres, les vacants a membre numerari i els canvis en la plantilla de l'IEC; la convocatòria d'eleccions al Consell de Govern de la Secció Filològica; la signatura de nous convenis, i també sobre el relleu en la representació de la Comissió de Terminologia Científica i Tècnica de l'IEC:

Jaume Mensa substituirà Josep M. Casasús (SFCS). Així mateix, informa sobre una donació econòmica de la senyora Francesca Reus Boix a l'IEC.

El secretari general presenta les propostes d'adjudicació de premis del LXXXVII Cartell, que el Ple de l'IEC ratifica.

M. Teresa Cabré, presidenta de la Secció Filològica, presenta l'informe de les activitats de la Secció dutes a terme durant el període comprès entre el 16 de febrer de 2017 i el 8 de març de 2018.

Pilar González, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia, imparteix la conferència «Dones científiques, passió i coratge».

Ramon Corbella, gerent de l'IEC, presenta la liquidació del pressupost de 2017.

Josep Amat, membre de la SECCT, suggereix que es posi un panell al web amb una llista de totes les persones que han fet llegats a l'IEC, sense dir-ne les quantitats.

El Ple de l'IEC aprova la proposta de liquidació del pressupost de l'IEC per a l'any 2017.

En el torn obert de paraules, Eduard Arruga, com a president de la Societat Catalana d'Economia, fa un comentari d'agraïment per la reunió de la Comissió de Societats Filials de l'IEC, que va tenir lloc el dia 27 de febrer.

En darrer lloc, es pregunta per què al segle XXI se'n diuen «societats filials». Troba que és una paraula amb unes connotacions poc adequades i que seria millor parlar d'«entitats associades» o de «societats membres». No caldria canviar els Estatuts, però sí la terminologia.

El president recorda que hi ha altres societats: les «adherides» i les «vinculades». El terme «filial» té la connotació que «depenen del pare o de la mare», però també la que «són estimades com un fill». Potser «societats membres» és el terme més adequat; es mirarà d'arreglar si no contravé els Estatuts.

Pilar González dona ple suport a la proposta del senyor Eduard Arruga.

Joan A. Argenter recorda que durant una època es va utilitzar en alguns documents el terme «societats científiques».

Maria Josep Cuenca s'adhereix a la proposta de Joan A. Argenter.

El secretari general informa que el capítol 11 parla de «creació de societats filials i altres ens científics». La modificació, per tant, podria prendre la forma de la segona part del sintagma. Pel que fa al Reglament, hi ha un capítol sencer titulat «De les societats filials», que pot ser esmenable, però cal tenir-ho en compte.

Ple del dia 10 de maig de 2018 (ordinari)

— Nota necrològica de Josep M. Font i Rius († 5.4.2018), membre de la Secció Històrico-Arqueològica, a càrrec de Josep M. Salrach, membre de la SHA

— Nota necrològica d'Antoni Nughes († 4.5.2018), membre corresponent de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, a càrrec de Josep González-Agàpito, membre de la SFCS

— Presentació de la semblança de Manuel Sanchis Guarner (València, 1911-1981), que fou membre de l'IEC del 1961 al 1981, a càrrec d'Antoni Ferrando, membre de la Secció Filològica

— Presentació de persones candidates a membres corresponents

Hi assisteixen vuitanta-vuit membres numeraris i emèrits i dotze presidents de les societats filials.

Josep M. Salrach, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, llegeix la nota necrològica de Josep M. Font i Rius, membre de la mateixa Secció, des de 1970, que traspasà el 5 d'abril de 2018.

Josep González-Agàpito, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, llegeix la nota necrològica d'Antoni Nughes, membre corresponent de la mateixa Secció, des de 2014, que traspasà el dia 4 de maig de 2018.

El president presenta el seu informe per escrit i en destaca la reunió amb Fanny Tur al Consell Insular de Menorca, a Maó, aprofitant la presentació del portal Fabra a Maó, per a establir les bases d'una col·laboració, que es concretà quan la consellera de Cultura del Govern balear, Fanny Tur, vingué a Barcelona a presidir el lliurament dels Premis Sant Jordi 2018 a l'IEC, i signaren dos convenis de coedicció amb l'Institut d'Estudis Baleàrics. Explica el viatge a Brussel·les que va fer l'Equip de Govern per visitar el conseller de Cultura, Lluís Puig, i en el qual també van poder saludar Meritxell Serret, consellera d'Agricultura, i Antoni Comín, conseller de Salut. Informa sobre la visita de Vicent Flor Moreno, director de la Institució Alfons el Magnànim - Centre Valencià d'Estudis i d'Investigació, qui li va manifestar el seu interès perquè els membres de l'IEC participin en la nova època de la *Revista Valenciana de Filologia*. Considera rellevant la sessió de cloenda del cicle conjunt de les acadèmies *Els aliments* amb la conferència «El frau més gran de la història. Les conseqüències de l'agricultura per a la humanitat i per al medi ambient», que ell mateix va pronunciar. L'IEC ha sigut l'escenari de dos actes duts a terme en col·laboració amb la Institució de les Lletres Catalanes: la inauguració del Simposi Internacional Prudenci i Aurora Bertrana (organitzat amb la Universitat de Girona) i del simposi *Vigència de Manuel de Pedrolo* (organitzat amb el Departament de Filologia

Catalana de la UAB, el Grup d'Estudi de la Traducció Catalana Contemporània i la Societat Catalana de Llengua i Literatura). La Institució de les Lletres Catalanes, per la seva banda, en aquest període ha tingut dues reunions de la Junta de Govern, en què ha assistit la vicepresidenta, Mariàngela Vilallonga, en representació de l'IEC.

Mariàngela Vilallonga, vicepresidenta de l'IEC, explica que és la representant de l'IEC al Consell Assessor de la Institució de les Lletres Catalanes (ILC) i que, com a membre del Consell Assessor, és també vocal de la Junta de Govern. La ILC celebra reunions mensuals, que darrerament han estat telemàtiques, excepte la darrera, en què s'ha aprovat el paquet d'ajuts i subvencions, que ja ha estat presencial. Aquests darrers mesos li han demanat, i ha acceptat de bon grat, de representar la Institució en diversos actes, atès que no hi ha directora de la Institució des del gener de 2018, moment en què l'aleshores directora, Laura Borràs, ocupà el càrrec de diputada al Parlament de Catalunya.

El secretari general informa sobre diversos assumptes: la crònica de membres, les vacants i el calendari de cobertura; els nous convenis signats; els nomenaments per ratificar, i les novetats editorials. Pel que fa als nomenaments, el Ple ratifica els següents:

— Pilar Bayer i Isant, delegada de l'IEC a la Societat Catalana de Matemàtiques, en substitució de Joan Girbau i Badó, que va demanar de ser rellevat.

— Joan de Solà-Morales i Rubió, delegat al Centre de Recerca Matemàtica, en substitució de Joan Girbau i Badó, que va demanar de ser rellevat.

— Flocel Sabaté i Curull, membre de la Comissió d'Investigació de l'IEC, en substitució de Jordi Casassas i Ymbert.

Antoni Ferrando, membre de la Secció Filològica, presenta la semblança de Manuel Sanchis Guarner (València, 1911-1981), que fou membre de l'IEC de 1961 a 1981.

Ramon Pinyol presenta la candidatura de Veronica Orazi; llegeix en nom de Manuel Jorba la candidatura de Patrizio Rigobon, i presenta la candidatura d'Anna Sawicka, a membres corresponents de la SHA.

Albert Rossich presenta la candidatura de Roger Friedlein a membre corresponent de la SHA.

Flocel Sabaté llegeix en nom de Xavier Barral la candidatura de Miljenko Jurkovic i de Vincenza Lucherini a membres corresponents de la SHA.

Josep Guitart presenta la candidatura de Paolo Sommella a membre corresponent de la SHA.

Joan de Solà-Morales presenta la candidatura de M. Carme Calderer a membre corresponent de la SECCT.

Joaquim Agulló llegeix el text de Jaume Porta per a la candidatura de Marta Camps a membre corresponent de la SECCT.

Salvador Alegret presenta la candidatura de Sergi Garcia i Mañes a membre corresponent de la SECCT.

Ple del dia 7 de juny de 2018 (ordinari)

- Semblança de Joan Vernet i Ginés, membre de l'IEC de 1978 a 2011 (Secció Històrico-Arqueològica), a càrrec de Dolors Bramon, membre de la SHA
- Informe de les activitats de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, per Maria Corominas, presidenta
- Assumptes de la Secretaria General: informe i proposta d'actuacions patrimonials 2018-2019
- Resultats de la votació de candidats a membres corresponents
- Presentació de persones candidates a membre numerari de la Secció de Filosofia i Ciències Socials
- Presentació de la *Gramàtica essencial*, a càrrec de Teresa Cabré, presidenta de la Secció Filològica

Hi assisteixen noranta-vuit membres numeraris i emèrits i nou presidents de les societats filials.

El president de l'IEC obre la sessió i saluda els familiars del doctor Joan Vernet, que són presents a la sala per escoltar la lectura de la semblança.

Dolors Bramon, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, presenta la semblança de Joan Vernet i Ginés (Barcelona, 1923-2011), que fou membre de la mateixa Secció de 1978 a 2011, en l'especialitat d'història de l'islam i de la ciència àrab.

El president acomiada els familiars del doctor Vernet, que surten de la sala. A continuació presenta el seu informe per escrit i en destaca dues entrevistes: una tinguda amb Pepa Aymamí i Màrius Rubiralta, promotors del Tercer Congrés Català de la Cuina, i una altra amb Carles Salvadó, Salvador Alegret i Manel Sanromà, president, vicepresident i director, respectivament, de la Fundació puntCAT. Posa en relleu la visita institucional d'Andrés Urrutia, president de l'Euskaltzaindia. Explica que el Teatre Poliorama va acollir un any més el lliurament de premis de la Prova Cangur 2018, organitzada per la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC), acte en què va assistir el secretari general, Josep Enric Llebot, en nom del president. Destaca l'homenatge a Josep Miquel Vidal (1939-2013), que va tenir lloc a l'IEC, organitzat per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica i l'Institut Menorquí d'Estudis. Informa que juntament amb la vicepresidenta,

Mariàngela Vilallonga, van assistir a la conferència de Joaquim Torra, president de la Generalitat de Catalunya, titulada «El ciutadà Pompeu Fabra», que va pronunciar a Sant Pere de Ribes en el marc de l'Any Pompeu Fabra 2018. Es tractava d'una ponència que Joaquim Torra tenia emparaulada d'abans de ser president. L'IEC va acollir un any més l'acte de cloenda del 19è Simposi de la Fundació La Marató de TV3, en què van presentar els resultats de la recerca finançada per La Marató 2012 sobre el càncer. Fa un breu report de la seva assistència a l'Assemblea general de l'ALLEA (All European Academies), a Sofia (Bulgària). En la reunió, Antonio Loprieno, president de l'Acadèmia Suïssa d'Arts i Ciències, fou elegit president, en substitució de Günter Stock (2012-2018), i s'escollí la nova Junta, de la qual forma part Pere Puigdomènech, president de la SECCB i membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, que va ser presentat per les dues institucions.

Maria Corominas, presidenta de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, presenta l'informe d'activitats de la Secció durant el període comprès entre el 8 de juny de 2017 i el 7 de juny de 2018.

El secretari general presenta el seu informe, que inclou els assumptes següents: crònica de membres, vacants i cobertura; convenis signats recentment; nomenaments i publicacions. Informa sobre els nomenaments que el darrer Consell Permanent del dia 31 de maig va aprovar i que el Ple de l'IEC ratifica.

El Ple de l'IEC ratifica el nomenament dels senyors Gabriel Mercadal Corominas i Josep Mas Pla en substitució dels senyors Antoni Palau Ibars i Xavier Llimona Pagès a la Junta de Protecció del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà.

El secretari general presenta la proposta d'inversió en infraestructures, que a continuació és detallada pel gerent, Ramon Corbella. Aquesta proposta va ser aprovada pel Consell Permanent del dia 31 de maig i ara s'eleva al Ple perquè la valori.

La idea que té l'Equip de Govern és que aquestes actuacions patrimonials no gravin directament sobre el pressupost de l'Institut, sinó que es financin amb els diners procedents dels llegats. Les actuacions previstes per al 2018 són l'adequació de la Sala Prat de la Riba, l'adequació de la Sala Nicolau d'Olwer com a sala de reunions, el canvi de mobiliari de la Sala Pere i Joan Coromines, el trasllat de la llibreria al carrer del Carme i l'adequació de l'espai del carrer de Sant Oleguer.

Manuel Castellet i Mercè Durfort feliciten l'Equip de Govern per haver pres aquestes decisions. Intervenien Joan Martí i Castell, Jaume Porta i Romà Escalas per a fer observacions i suggeriments; el president agraeix les intervencions i es compromet a estudiar cada cas.

El secretari general llegeix els resultats de les votacions de candidats a membres

corresponents presentats en el Ple del dia 10 de maig de 2018. Recorda que les cinc votacions requereixen un quòrum de participació del 60 % i majoria absoluta perquè se'n pugui legitimar el resultat. En totes les votacions, el quòrum ha estat del 64,65 % i la majoria absoluta s'estableix a 80 vots. S'han emès per a cada votació 102 vots.

El Ple de l'IEC elegeix Roger Friedlein, Miljenko Jurkovic, Vincenza Lucherini, Veronica Orazi, Patrizio Rigobon, Anna Sawicka i Paolo Sommella com a membres corresponents adscrits a la Secció Històrico-Arqueològica, i M. Carme Calderer, Marta Camps i Sergi Garcia i Mañes com a membres corresponents adscrits a la Secció de Ciències i Tecnologia.

Josep González-Agàpito presenta la candidatura de Xavier Besalú Costa a membre numerari de la SFCS i, en nom d'Antoni J. Colom, llegeix la presentació de Bernat Sureda i Garcia, també com a candidat a membre numerari de la Secció. (Tots dos candidats seran posats a votació en el Ple de setembre del pròxim curs i les presentacions s'inclouran en la *Memòria. Curs 2018-2019*.)

M. Teresa Cabré, presidenta de la Secció Filològica, presenta la *Gramàtica essencial de la llengua catalana*. La Secció Filològica dona per acabat el projecte i el presenta als membres del Ple, tal com és preceptiu, des de 2011, que tots els productes normatius de l'IEC siguin aprovats pel Ple.